

Verslag van de hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie van 15 mei 2018 inzake de bezwaren gericht

- het besluit van 27 december 2017 waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (kenmerk 3210991)
- het besluit van 27 december 2017 waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor het kappen van 25 bomen vanwege het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust op de openbare weg Weesperstraat tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 tegen het besluit van 27 december 2017 tot verlening van een omgevingsvergunning aan Stichting Nederlands Auschwitz Comité voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (kenmerk 3210991).

Bezwaarschriftencommissie

Dhr. mr. H.H.L. Krans, voorzitter
Mw. mr. J. de Groot, secretaris
Mw. mr. J.E. van Bruggen, secretaris
Mw. T. Wiedeler, verslaglegger

Bezwaarden:

Dhr. R.J.P. Vroom
Mw. G.J.M. Oortwijn
Dhr. J. Rook
Dhr. J. Robbertsen en mw. I. Hollebeek

Mw. prof. mr. A.B. Blomberg

met de volgende cliënten:

Mw. P. Catz, namens de Plantage Weesperbuurtvereniging.
Dhr. P.J. van Donselaar, voorzitter Stichting de Groene Plantage.
Dhr. E. Matser
Mw. A.S. Schep, namens bewonersvereniging Studentenflat Weesperstraat
Mw. L. Steultjens, namens bewonersvereniging Studentenflat Weesperstraat

Vergunninghouder Stichting Nederlands Auschwitz Comité (NAC)

Dhr. J. Grishaven, voorzitter NAC
Dhr. Z. Weisz, bestuurslid NAC
Dhr. mr. J.H.A. van der Grinten, advocaat namens NAC
Mw. mr. L.W. Feenstra, advocaat namens NAC

Namens het dagelijks bestuur:

Dhr. mr. H.D. Hosper
Dhr. mr. drs. R. Nomden
Mw. mr. dr. D.P. Struijk
Dhr. R. Vooren

Op de hoorzitting is, zakelijk weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Er zijn cameramensen in de zaal van omroep Max. Gelet op de Persrichtlijn is nagagaan wie bezwaar heeft tegen beeldopnamen.

Voorzitter: Mijn naam is Herman Krans, ik ben werkzaam bij de gemeente, maar niet betrokken geweest bij de besluitvorming. Dit geldt ook voor mevrouw De Groot, mevrouw Van Bruggen en onze verslaglegger. Van de hoorzitting wordt een geluidsopname gemaakt die gebruikt zal worden voor het verslag.

We hebben twee besluiten voorliggen. Een omgevingsvergunning voor het Namenmonument en een kapvergunning. Vroom, Oortwijn en Blomberg hebben bezwaar gemaakt tegen beide vergunningen. Rook en Robbertsen hebben alleen tegen de kap bezwaar gemaakt, maar kunnen deelnemen aan de discussie voor zover die op de kap is gericht. We hebben een enorme opkomst. De hoorzitting is in het kader van bezwaar. We willen beide kanten horen en op basis daarvan zullen wij beraadslagen en een advies uitbrengen aan het bestuur. Die kan het advies overnemen, dan krijgt u een korte brief. Bij afwijking krijgt u een lange brief, want dan moeten zij beargumenteren waarom zij het niet eens zijn met ons advies. Ik wil eerst bezwaarden het woord geven, vervolgens de gemeente en het NAC. Wij hebben de stukken goed doorgenomen, ik verzoek u dan ook niet in herhaling te vallen. Daarnaast wil ik u verzoeken te reageren op het verweerschrift. Na die ronde zullen er vragen van de commissie komen en tot slot krijgt iedereen nog kort het laatste woord.

Allereerst een algemeen punt. De pleitnota van de gemeente is op tijd gekomen, maar het stuk van Van der Grinten kwam afgelopen vrijdag, binnen de tien dagen termijn. Mevrouw Blomberg heeft daar bezwaar tegen gemaakt.

Blomberg: Ik heb bezwaar, omdat ik niet in de gelegenheid ben geweest om te reageren. Het is een stuk van 39 pagina's, waarvan 27 pagina's een reactie van vergunninghouder zijn op de bezwaarschriften die zijn ingediend op 14 maart. Die zijn ruim twee maanden in het bezit van het NAC en zij hadden ruim de tijd om te reageren. Dat is niet gebeurd, waardoor ik geen gelegenheid heb gehad om met cliënten te overleggen hoe te reageren op de reactie. Ik heb het niet in mijn pleitnota verwerkt. Ik kan me voorstellen dat u zegt u kunt alsnog reageren, een schriftelijke ronde, dan wil ik daar aanspraak op maken. Maar principieel vind ik dat het NAC voldoende tijd heeft gehad om te reageren, zij hebben twee advocaten van een groot advocatenkantoor, en ik zie niet in waarom zij zich niet aan de regel kunnen houden, die te maken heeft met de procesorde en hoor- en wederhoor, het staat in de Awb. Ik heb niet meteen bezwaar tegen de stukken van maandag, want dat is een stuk in reactie op een van de andere bezwaarschriften.

Van der Grinten: Mevrouw Blomberg heeft een nogal lijvig bezwaarschrift ingediend en het NAC wil daar zorgvuldig op reageren, dat heeft tijd gekost. Daarnaast waren er nog andere bezwaarschriften waar we op wilden reageren. Bij het sluiten van de tien dagen termijn was het bijna gereed, en toen kwamen er aanvullende bezwaren waar het NAC ook op wilde reageren. Vandaar dat het iets buiten de termijn is. Het is vaste jurisprudentie dat de termijn van artikel 7:4 van de Awb een termijn van orde is. Buiten beschouwing laten is niet aan de orde. Als u meent dat mr. Blomberg te weinig tijd heeft gehad om adequaat te reageren, dan heeft het NAC er geen bezwaar tegen dat zij een nadere termijn krijgt. Maar eerlijk gezegd zou ik denken dat als je op vrijdag stukken krijgt en dinsdag is de hoorzitting, dat je dan voldoende tijd en gelegenheid hebt om een beeld te vormen.

Voorzitter: Dat laatste argument is niet zo sterk als u zo laat stukken indient, maar ik kan het procedurevoorstel wel voorstellen. We hebben de stukken gehad en hebben daar deels ook kennis van genomen. Het is vervelend dat u, mevrouw Blomberg, daarop niet kon reageren. Ik wil voorstellen dat u een termijn van twee weken krijgt, dat geldt dan voor alle bezwaarden.

Blomberg: Dat is prima.

Nomden: De gemeente twijfelt of een aantal stukken zijn gevoegd bij de inzage. Die stukken hebben we uitgedraaid en we willen een stuk van Royal Haskoning in geding brengen.

Voorzitter: Dat is heel laat. Hetzelfde procedurevoorstel van zojuist geldt. Iedereen krijgt twee weken de tijd om te reageren.

Van te voren hebben we aangegeven dat iedereen vijftien minuten krijgt, maar ik kan me voorstellen dat Blomberg iets langer aan het woord is, haar bezwaarschrift dekt alle bezwaren. Iemand daar bezwaar tegen?

Niemand heeft bezwaar.

Blomberg: De pleitnota is iets langer, ik kan een aantal stukken eruit halen en bewaren tot die punten aan de orde komen. Ik heb het verweerschrift van verweerder gelezen, dat er nadere stukken komen. Het gaat om drie onderwerpen: de zichtlijnen, bomen en veiligheid. Heeft dat u voorkeur of meteen het hele verhaal?

Voorzitter: Het eerste heeft de voorkeur, maar ik kan me voorstellen dat u de bomen wel meeneemt, omdat er ook bezwaarmakers tegen de kap zijn.

De pleitnota van mevrouw Blomberg wordt overgelegd aan alle aanwezigen. Deze pleitnota is gevoegd aan dit verslag.

Catz leest haar bijdrage voor, gevoegd bij de pleitnota van mevrouw Blomberg.

Van Donselaar leest zijn bijdrage voor, gevoegd bij de pleitnota van mevrouw Blomberg.

Blomberg leest haar pleitnota voor, uitgezonderd de punten 13 tot en met 20 en de punten 23 tot en met 27.

Oortwijn: Ik ben buurtbewoner en ben initiatiefnemer van een petitie waarop online 367 handtekeningen zijn gezet van buurtbewoners. Als reactie op mijn bezwaarschrift heb ik terug gekregen dat ik niet-ontvankelijk zou zijn omdat ik niet binnen 100 meter van het monument woon. Ik ben wel buurtbewoner, maar ik kijk niet vanuit mijn eigen woning direct op het monument. Mijn reactie daarop is ten eerste dat het mij verbaast dat voor een nationaal monument dat gedragen moet worden door de omgeving, door de buurt, ervoor gekozen wordt om de 100 meter grens te hanteren, want die geldt volgens mij vooral voor bouwwerken waarbij je niet het bestemmingsplan wijzigt en waarbij je niet verwacht dat het door de hele stad gedragen wordt, dat het een monument moet worden. Ten tweede, uit de petitie blijkt wel degelijk van zeer veel betrokkenheid bij een wat grotere straal van het toekomstige monument. Ik krijg handtekeningen tot de Sarphatistraat, nieuwe Prinsengracht en elders uit de buurt. Er is betrokkenheid bij het monument bij een grotere straal dan de 100 meter rondom het Weesperplantsoen. Als derde wil ik zeggen dat er echt een bestemming wordt veranderd. Het is nu een parkje en een voetgangersgebied, mensen zitten daar de hele dag, en het wordt een afgesloten memorial site. Dat is een andere bestemming. Van de huidige bestemming maakt de

hele buurt gebruik. In de Weesperbuurt is er niet heel veel parkvoorziening. Er is eigenlijk heel weinig groen en dan wordt dit stukje groen nog afgenomen. Mensen maken gebruik van dit stukje groen verder dan die 100 meter. De vierde reden waarom ik denk dat het wel degelijk relevant is voor omwonenden die verder dan 100 meter rond het monument wonen is dat er verkeersproblemen zullen ontstaan. Dat heb ik nog niet echt gezien bij de andere bezwaren, maar ik heb vandaag weer foto's gemaakt van die plek. Als de groenstrook volledig bebouwd wordt met een memorial site en 's avonds wordt afgesloten, dan houd je een heel smal stukje stoep over. Je kan er maar met een persoon naast elkaar lopen. Bij een tegenligger heb je al een probleem. Het is een stoepje wat nu eigenlijk al niets is, mensen stappen nu al continu op het fietspad, hoewel het merendeel van de voetgangers nu door het Weesperplantsoen loopt. In de toekomstige situatie moeten alle voetgangers over het zeer smalle stukje stoep. Dit gaat niet. Er is een metrostation. Dat zijn de redenen dat een bezwaarschrift ingediend moet kunnen worden door mensen die verder dan 100 meter wonen, omdat de ruimte gebruikt wordt door de hele buurt.

Nu het bezwaarschrift zelf: allereerst wil ik wijzen op de online petitie die we gemaakt hebben, omdat we het belangrijk vonden dat de hele buurt kan reageren. Hij is door 367 mensen ondertekend, u heeft een iets oudere versie met misschien wat minder ondertekeningen. Het is een hele simpele tekst. (*Noot: houdt de tekst van de petitie voor*). In dit geval is gekozen voor zeer hoge muren, gemaakt van stenen, met namen van joden zonder graf. Ik denk dat het indruk zal maken, maar het zal ook de omgeving anders stemmen en licht wegnemen. De stadstuin achter de Hermitage wordt overschaduwde. Bovendien zullen alle bomen gekapt worden. Ik verzoek om het kolossale monument op een andere locatie te zetten. Het is geen petitie tegen het Namenmonument, maar wel tegen deze locatie. Het Namenmonument is ons inziens te groot voor dit plantsoen. De tegenstand heeft niets met antisemitisme te maken. Veel monumenten voor de Tweede Wereldoorlog en Joodse musea zijn reeds geplaatst in de Weesperbuurt, zonder dat er verzet is geweest. Dat wordt gewaardeerd. Dit Namenmonument is teveel gevraagd voor de buurt. Het is te groot. Er is nu een kleiner monument in het plantsoen wat gewaardeerd wordt en dat moet nu wijken. De combinatie van de omvang met deze locatie vormt het probleem. Dat is de kern van de zaak. Daardoor ontstaan er allerlei consequenties die we als nadelig zien. Het is te groot qua vierkante meters en qua hoogte. Bovendien is gekozen voor dichte muren die het zicht beperken. In feite verdwijnt het Weesperplantsoen. Er komt een hoog bouwwerk met namen voor in de plaats. Het gaat niet om een monument, maar om een memorial site. Een monument van deze omvang, overschaduwde ook de omgeving van het plantsoen. De Hoftuin ligt straks de gehele dag in de schaduw van het monument. De achterzijde van de Hermitage, een beschermd stadsgezicht, wordt aan het zicht onttrokken. De Weesperstraat heeft juist een tekort aan groen en historische stadsgezichten. Het is mij niet duidelijk waarom gekozen wordt voor het plaatsen van de kolossale memorial site op juist deze groene locatie in een historisch deel van de Weesperbuurt. Het breekt de beleving van de omgeving af, zowel voor buurtbewoners als hermitagebezoekers. Ik denk dat het ook als bezoeker van de memorial site geen goede plek is, want er raast de hele dag verkeer langs. Ik sluit me aan bij eerder genoemde bezwaren ten aanzien van de bomen. Juist in de Weesperstraat zijn bomen broodnodig. Er raast de hele dag verkeer langs. Wat niet goed is voor de luchtkwaliteit, bomen hebben een belangrijke functie qua fijnstof. Het kappen van 25 bomen is voor de Weesperbuurt geen kleinigheid, maar een probleem. Een ander probleem is de toename van overlast en criminaliteit. Het zijn namelijk hoge dichte muren en het is best groot. Er zijn diverse plekken aan de Weesperstraat waar daklozen en drugsverslaafden rondhangen. Bij het opknappen van de Hoftuin is het een mooiere plek geworden. Ik ben bang dat juist met dit ontwerp met de hoge muren weer een situatie ontstaat dat men kan rondhangen en kan schuilen. In de studentenflat heb ik al van bewoners gehoord dat ze last hebben van daklozen en dealerachtige types die proberen binnen te komen. In de

Weesperstraat zitten onder andere de GGD en het Veiligheidshuis. Door locaties te ontwikkelen waar je ongezien van alles kunt doen, het Namenmonument lijkt zo'n locatie te worden, vergroot men de kans op overlast en criminaliteit. Dat belemmert juist de integratie waar de hiervoor genoemde organisaties zich juist zo voor inzetten. Dat lijkt me niet bevorderlijk.

Toen de gemeenteraad in 2016 koos voor het Weesperplantsoen was het ontwerp, de aard en omvang daarvan niet bekend. Dat vind ik vreemd. Het monument vereist hekken die 's nachts dicht kunnen, dit verandert de bestemming volledig. Het wordt een memorial site, het is geen voetgangerspad meer, geen park meer waar je even tot rust kan komen. Het gaat 's nachts dicht, het lijkt mij dat er dan ook een soort van beveiliging nodig zal zijn en hoe die eruit gaat zien is ook nog niet besproken. Dat heeft ook gevolgen voor de buurt. Ik zie daarnaast problemen ontstaan door het smalle voetpad, bij een tegenligger moet je een stap opzij doen en op het fietspad gaan staan. Ben ook bang dat er taxi's komen om toeristen op te pikken of af te zetten en dat past niet in de Weesperstraat. Ik zie grote problemen ontstaan in de verkeerssituatie.

Het vergt een wijziging van de bestemming van het perceel en dat is vreemd, want de buurt is daar niet over geïnformeerd. Ik heb pas op 6 november 2017 vernomen van het Namenmonument omdat ik in het plantsoen een poster zag hangen. Ik denk dat heel veel buurtbewoners niet op de hoogte zijn geweest. Gelet op de gang van zaken heb ik de indruk dat ze ook niet wilden dat de buurt geïnformeerd zou worden. De bewoners rondom het Wertheimpark hebben vergelijkbare bezwaren geuit. Ik heb de indruk dat de buurt niet op de hoogte is gebracht juist om bezwaren te voorkomen. Ik denk dat deze locatie nog slechter is dan het Wertheimpark, gelet op de eerdergenoemde verkeerssituatie.

Vroom: Ik ben geen jurist, geen architect en geen computerdesigner, maar wel een buurtbewoner binnen de 100 meter. Ik zie als grootste probleem dat de gemeente de locatie en het ontwerp heeft losgekoppeld. Dat is onzorgvuldig. Ben ik voorstander van het ontwerp? Ja, ik vind het prachtig. Ben ik voorstander van het monument? Ja. Dit betekent niet dat we eruit zijn, want de combinatie van dit ontwerp op deze locatie past niet. Het monument is 400 meter lang, dat is langer dan de Eiffeltoren. We hebben het monument van de Joodse Erkentelijkheid, als we daarnaast een even groot monument zouden zetten met alle namen, dan zaten we hier niet. Nogmaals, het is de combinatie van het ontwerp en de locatie. We hebben een inspraakavond gehad in de Hoftuin, maar dat ging over de locatie. Over het ontwerp mocht niet gesproken worden. Op die informatieavond hebben we niet genoeg tijd gehad om te mogen inspreken en we hebben geen reactie gehad op nagestuurde vragen. We hebben e-mailadressen aan de gemeente gegeven, maar geen reactie gehad. Heeft de raad de notulen gezien van de avond in de Hoftuin? Heeft de CRK de notulen gezien? In de notulen staat duidelijk dat de bewoners geen voorstander waren. Alle randvoorwaarden, die wij als bewoners heel belangrijk vinden, zijn langzaam weggehaald. Het mag niet afgesloten zijn, het mag geen hoeken hebben die onveilig zijn, maar dat gebeurt wel. Nu kreeg ik deze week ook een e-mail dat het toilet weggaat. Je kunt denken wat maakt dat uit, maar dit is een kade waar kleine bootjes aanmeren en de gebruikers plassen nu al tegen de Limmickhof, maar ook op het toilet. Dat toilet gaat nu ook in strijd met de randvoorwaarden weg. Ik heb in 2016 per e-mail gevraagd of gegarandeerd kon worden dat het monument niet afgesloten wordt en er geen politiebewaking komt. Ik loop er met mijn zoontje van 9 en weet niet meer wat ik moet uitleggen, ik heb jarenlang huisjes van de politie gezien. Het kwetst en verbaast me dat alles wat in de Hoftuinvergadering is besproken, het houden aan de randvoorwaarden, dat dat weg is en dat we daar niets op terug gehoord hebben. Ik heb het NAC aangesproken op de vergadering en die zeiden dat ze geen partij waren in dezen en niet met mij in gesprek wilden gaan. Daarom verbaast het mij dat ze hier zitten. Na de keuze voor de locatie

hebben we geen inspraak gehad over het ontwerp. Bij de keuze van de locatie was de raad niet op de hoogte van het ontwerp. Ik citeer letterlijk de reactie van de gemeente: op pagina 7 staat 'reguliere procedure waarbij geen inspraak mogelijk is'. Op pagina 17 staat dat een aanvrager niet verplicht is om belanghebbenden te laten meedenken over het ontwerp. Dat botst. Het is niet verplicht, maar het gaat erom dat je mensen mee laat denken, dat is zorgvuldig. Als ik een feest geef dan informeer ik mijn buurman ook. Dat is zorgvuldig met elkaar omgaan. Mijn vraag is wanneer het ontwerp niet meer binnen het locatiebesluit past? Als de Weesperstraat afgesloten moet worden in verband met het ontwerp, valt het dan nog steeds binnen het locatiebesluit? De oud-burgemeester zei dat we dit in een zorgvuldig proces moeten doen. Ik begrijp niet dat ik e-mails krijg over een school op 500 meter afstand, maar dat ik niets van de gemeente krijg over dit monument.

In de reactie van de gemeente zag ik een passage over economische uitvoerbaarheid, daar had ik zelf niet aan gedacht, maar ik maak me zorgen dat als het eigendom van de gemeente is, het gefinancierd is met geld van de overheid, er geen aanbesteding heeft plaatsgevonden, dat de EU een boete gaat geven van een paar miljoen die de gemeente dan moet betalen. Er is eerder al op aanbesteding aangedrongen. De Italianen doen het heel veel. Dit soort dingen zijn al gebeurd. Ik heb een PowerPoint gemaakt om te laten zien hoe het parkje eruitziet. Ik lees in de reactie van de gemeente dat er alleen grind is, maar ik zie groen. Ik lees ook dat het stadsgezicht niet onevenredig mag worden aangetast. We hebben plaatjes gezien, een artist impression, maar dat is nooit realistisch. Ik heb de foto's wat aangepast. Ik heb de spiegelwanden niet zwart of grijs gemaakt, want dat zou ook niet netjes zijn, maar dit geeft een beter beeld. Als je de spiegelwand een andere kleur geeft dan zie je een enorme muur verschijnen. Dat geeft aan hoe kolossaal het ontwerp is. Ik vind het een behoorlijke aantasting van het stadsgezicht.

De PowerPointpresentatie wordt getoond (als bijlage gevoegd bij dit verslag).

Tot slot wil ik een filosofisch ding meegeven. Ik stel me voor dat Schiphol onze toekomstige burgemeester belt en zegt: we hebben een noodlandingsbaan nodig. Mogen we de Wibautstraat daarvoor gebruiken? De raad vindt het prima en neemt een locatiebesluit. Een jaar later zegt Schiphol, ja, daar moet wel het een of ander voor aangepast worden. Alle gebouwen binnen 100 meter moeten weg. Dat komt door het ontwerp voor het geval de Boeing daar ooit komt. Dat is onzorgvuldig. Ik weet dat u gaat zeggen: dit zijn geen juridische argumenten, maar je moet de wet ook invoelen. Dat is zorgvuldig met elkaar omgaan.

Rook: Ik woon op het Jonas Daniel Meijerplein. De Plantage is een prachtige buurt. Rijk aan historie, rijk aan groen en open ruimte die juist deze buurt zo bijzonder maken. Ze zeggen wel Zuid is chique, West is dynamisch en Oost is groen. De gemeente Amsterdam en haar bewoners zijn trots op deze groene, open en historische ruimte. 27 bewoners hebben met een petitie bezwaar gemaakt tegen de kap van vele bomen. Ik ben formeel niet gemachtigd om namens hen te spreken. De tijd was te kort om alle gegevens opnieuw aan te leveren, wel wil ik aangeven dat de bewoners middels de petitie bezwaar hebben gemaakt tegen de kap. Zij hebben geen bezwaar tegen het monument, geen bezwaar tegen de omgevingsvergunning en de vertaalslag die het heeft op de groene open structuur van de Weesperstraat en verbinding met de Hoftuin. Het plan om de bomen te kappen staat niet in verhouding met wat we met de buurt willen, meer verduurzamen, meer vergroenen met behoud van historie. 100 meter verder worden op het Meester Visserplein bomen geplant om te vergroenen en in Valkenburgerstraat worden mostroosters geplaatst om de luchtverontreiniging tegen te gaan. Naar mijn mening dient het Namenmonument een betere structuur met behoud van open en groene structuur.

Robbertsen: De Weesperstraat is een droge straat. De oorspronkelijk bewoners zijn gedeporteerd, de huizen zijn leeggeroofd, daarna geconfisqueerd en gesloopt door de gemeente. De straat moest een kantoorgebouw worden. Vierbaans snelweg, het liefst helemaal tot aan het station. Er wonen toch geen mensen. We maken van een vierbaans, een tweebaansweg belóofde de gemeente. Een loze belofte. Nu wordt het sluijverkeer op de omringende grachten direct de Weesperstraat opgestuurd. Een file in de ochtend en in de avond tot gevolg, want er wonen toch geen mensen. De ondernemers willen de Wibaut-, Weesper- en Valkenburgerstraat transformeren van een grauwe entree tot de groenste allee van Amsterdam. Nu komt er een Namenmonument en moeten er gezonde bomen gekapt worden. Openbare ruimte moet wijken voor een attractie die niet in de omgeving op mag gaan, want er wonen toch geen mensen. Nu wordt de Weesperstraat voor de vierde keer bedrogen. Het Auschwitz comité bejubeld op zijn website "We kappen 24 bomen, maar we plaatsen 8 volgroeide bomen voor terug en er worden 55 nieuwe bomen geplant in de omgeving van de groenstrook, dus komen er per saldo 39 bomen bij". Jaja, comité, deze 55 bomen waren ons al jaren geleden beloofd. Een sigaar uit eigen doos. We zijn minstens 30 jaar verder als deze bomen dezelfde allure hebben als de bepalende iepen in het Weesperplantsoen. Als het Namenmonument er komt zullen we elk jaar het laatste stukje groen aan de Weesperstraat herdenken. Hoe mooi de bloesem was, de zon door het groene bladerdak, het mooie uitzicht op de Hoftuin. Even rustig op een bankje zitten is er voor ons niet meer bij. Ons, ja ons, want er wonen wel degelijk mensen aan de Weesperstraat.

Pauze van een kwartier.

Voorzitter: Er is geconstateerd dat er fotografen in de zaal waren die ook foto's hebben genomen van het publiek. De desbetreffende fotograaf wordt gebeld door onze woordvoerder dat de foto's van het publiek niet gepubliceerd mogen worden. Voor de fotografen die nu nog aanwezig zijn en aan het begin van de hoorzitting niet. We hebben een persrichtlijn en alleen de mensen die hier professioneel aanwezig zijn mogen gefotografeerd worden.

Ik hervat de hoorzitting: Ik wil eerst de woordvoerders van de gemeente het woord geven en vervolgens de vertegenwoordigers van het NAC. Voor de gemeente geldt wel dat zij wellicht wat kort zijn omdat zij een vrij uitgebreid verweerschrift hebben ingebracht dat niet herhaald hoeft te worden. Mijn verzoek is om in te gaan op de punten die nog niet aan de orde zijn gekomen.

Nomden: De heer Van der Grinten vroeg net of hij als eerste het woord mocht voeren.

Van der Grinten: Het ging mij er met name om eerst naar de animatie te kijken die het Auschwitz comité heeft meegebracht, zodat we een beeld krijgen van wat het Namenmonument nu eigenlijk behelst. Vervolgens vind ik het prima als de gemeente daarna als eerste het woord voert.

Voorzitter: Bezwaar tegen deze volgorde?

Blomberg: Ik heb geen bezwaar tegen het tonen van de animatie. Wel wil ik aansluiten bij de opmerking van Vroom van voor de pauze, dat artist impressies er altijd fantastisch uitzien.

Niemand heeft bezwaar.

Vroom: Is dit een animatie van de laatste versie van het monument? De laatste versie heeft hekken aan de voor- en achterkant, nu zie je mensen, maar er komen hekken in de avond.

Grishaver: Zo ziet het eruit bij daglicht. Als het donker wordt schuiven er uit de muur twee hekken. Het is dus niet helemaal omheind, maar alleen de entrees. Ik wil terugkomen op de animatie die u net heeft gegeven. De bedoeling van de animatie is om de weerspiegeling van de omgeving van de bomen en oude gebouwen te laten zien. Er is nooit sprake geweest van een dichte wand, want u heeft gelijk dat is geen gezicht. Dit heeft een hele andere impact.

De animatie wordt getoond.

Grishaver: U heeft kunnen zien dat vanuit alle punten van de Weesperstraat een doorkijk is naar de Hoftuin en vooral de middenas die belangrijk was voor de gemeente en voor de realisatie, dat is compleet gelukt. Welke hoek je ook kijkt, je kijkt richting de Hoftuin.

Nomden: In het verweerschrift hebben we verwezen naar een aantal stukken. We betwijfelen of die ter inzage zijn gelegd, daarom hebben we die uitgedraaid en zullen die nu uitdelen.

De stukken worden uitgedeeld, en gevoegd als bijlage bij dit verslag

Voorzitter: Voor deze stukken geldt hetzelfde als voor de stukken van het Auschwitz comité. Bezwaarden krijgen twee weken de tijd om te reageren.

Nomden: De locatiekeuze zou ongemotiveerd zijn. We vonden het netjes om Royal Haskoning om een reactie te vragen op hetgeen mevrouw Blomberg in haar bezwaarschrift aanvoert. Dat hebben we gisteren ontvangen en dat zit ook bij de stukken. De conclusie van Royal Haskoning is dat het advies dat gegeven is, nog steeds gegeven zou worden. Zij staan nog steeds volledig achter de locatie aan de Weesperstraat.

We hebben bij ons verweerschrift een kaart gevoegd waarvan we vinden dat die de ontvankelijkheid zou aangeven. Bij een aantal mensen twijfelen wij of die ontvankelijk zijn. Dat geldt voor mevrouw Oortwijn, zij woont op de Nieuwe Prinsengracht, dat is te ver verwijderd om zicht te kunnen hebben op de locatie. Datzelfde geldt voor de heer Matser, hij woont op ruime afstand en heeft geen zicht op de locatie. Daarom denken we dat hij niet-ontvankelijk is.

Ik wil beginnen met een compliment voor mevrouw Catz en Blomberg, omdat zij ervoor hebben gezorgd dat het geen protestbijeenkomst zou worden. Dat is fijn en ik hoop dat dit ook zo kan blijven. Want we hebben een verschil van mening. Het dagelijks bestuur is van mening dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de aanwijzing van de locatie door de gemeenteraad, een bestuurlijk proces, en de procedure van de omgevingsvergunning. Dat laatste is een juridisch proces en daar zitten we nu in. Het dagelijks bestuur heeft de omgevingsvergunning verleend en heeft dat gedaan met inachtneming van de locatie aan de Weesperstraat. Wij denken dat de Haalbaarheidsstudie niet het kader is waaraan getoetst moet worden. Dat is het bestemmingsplan en de afwijkingsregels die daarin zijn opgenomen. De Haalbaarheidsstudie is niet het toetsingskader, in het kader van de ruimtelijke ordening zijn natuurlijk wel delen uit de Haalbaarheidsstudie getoetst. Overigens is het dagelijks bestuur van mening dat wel aan de voorwaarden uit de Haalbaarheidsstudie wordt voldaan, maar ik herhaal nadrukkelijk dat het niet het toetsingskader is waaraan de omgevingsvergunning wordt getoetst. Dat wordt duidelijk als het NAC toch voor een andere locatie kiest en daarvoor een aanvraag doet, dan wordt die aanvraag ook getoetst aan het bestemmingsplan voor die locatie. Dan gelden de voorwaarden van de Haalbaarheidsstudie niet meer.

Van der Grinten overhandigt zijn pleitnota.

Grishaver leest zijn bijdrage voor (als bijlage gevoegd bij dit verslag).

Van der Grinten houdt zijn pleitnota voor (als bijlage gevoegd bij dit verslag). In aanvulling op de pleitnota verklaart Van der Grinten:

Bij punt 6 *: ik noem er een paar, ingenieursbureau Peutz over de gevelreflectie / verkeerskundige adviesbureau Goudappel Coffeng over de verkeerssituatie, ecologisch adviesbureau Dressmeijer/van de Valk over de bomkap, meer in algemene zin over de ruimtelijke aanvaardbaarheid, Mees ruimte en milieu. De brandweer over veiligheid, Commissie Ruimtelijke Kwaliteit over esthetische kwaliteit mede in relatie tot de omgeving. Al die deskundigen komen tot de conclusie dat er geen belangen zijn die zich verzetten tegen, die het maken dat het onevenredig is om deze ontwikkeling toe te laten, ieder vanuit zijn eigen deskundigheid.

Bij punt 7 *: Er is vandaag verschillende malen aangevoerd dat de overheid het monument in feite zou betalen, dat is niet juist. Het overgrote deel van de financiële middelen waarmee het monument gefinancierd moet worden is door het Auschwitz comité zelf verzameld.

Voorzitter: Als commissie hebben wij een aantal vragen. Een aantal punten zijn al aan de orde gekomen en op een aantal punten komen misschien geen vragen omdat wij ons voldoende voorgelicht achten. Eerst het formele punt, de belanghebbendheid. Mevrouw Oortwijn is daar al duidelijk op ingegaan en de vertegenwoordigers van de gemeente hebben gesteld dat een straal van 100 meter zou moeten worden gehanteerd. Nu zijn wij in de gelukkige omstandigheid dat we twee goede bestuursrechtadvocaten hebben, daarom wil ik aan beide advocaten vragen wat zij vinden van de belanghebbendheid en de grenzen die wij moeten hanteren.

Blomberg: Om te beginnen is het aan het bestuur om dit ambtshalve te beoordelen. Ik heb in het verweerschrift gelezen dat mij de vraag wordt voorgelegd om dat van mijn cliënten aan te geven, maar dat ga ik natuurlijk niet voor al die 1300 mensen doen. In algemene zin kan ik wel het volgende opmerken. Er is een aantal criteria voor belanghebbendheid. Afstand is daar één van, maar het is zeker geen Wet van Meden en Perzen dat alles wat buiten een grens van 100 meter valt of wat geen zicht heeft op de locatie niet als belanghebbende zou kunnen worden aangemerkt. Het gaat naast afstand en zicht namelijk ook om de ruimtelijke uitstraling van het vergunde project. Hier hebben we het om een groot bouwwerk met een enorme impact op de omgeving. Omdat het gebied dat op dit moment een groene functie en uitstraling heeft, door veel buurtbewoners en direct omwonende wordt gebruikt, helemaal verdwijnt. Het monument is weliswaar overdag open toegankelijk, maar 's avonds wordt het afgesloten. In ieder geval is er na realisatie van het monument bijna geen groen meer te bekennen. Het gaat hier om een ontwikkeling met een flinke ruimtelijke impact. Een te restrictieve toepassing van de criteria afstand en zicht is niet op zijn plaats. Ik denk dat ook mensen die net om de hoek wonen, die geen zicht op de locatie hebben, maar het monument eigenlijk niet kunnen ontlopen als zij hun huis verlaten, dat ook die, juist ook vanwege de aard en vormgeving van het monument, niet niet-ontvankelijk zijn omdat zij buiten de 100 meter wonen of geen zicht hebben op deze locatie. Ik zou menen dat het bestuur niet al te restrictief moet omgaan met afstand en zicht en moet kijken naar de ruimtelijke implicaties van het monument en dat je dan op een heel wat ruimere kring van belanghebbenden komt dan het cirkeltje op het overzicht dat verweerder heeft gestuurd.

Van der Grinten: Het Auschwitz comité meent dat de gemeente een redelijke benadering heeft gevolgd bij de vraag wie als belanghebbende moet worden aangemerkt en wie niet. Een straal van 100 meter is ook ontleend aan de jurisprudentie op dit punt. Voor het Auschwitz comité is er geen enkele reden om de in de jurisprudentie ontwikkelde criteria minder restrictief toe te passen dan

gebruikelijk. Het monument op zichzelf is geen aanleiding om de belanghebbendheid uit te breiden ten opzichte van wat gebruikelijk is. En daar is ook geen plaats voor in de ambtshalve toetsing die wordt gevraagd van u en het gemeentebestuur.

Blomberg: Ik heb niet gezegd dat de eisen die uit de jurisprudentie volgen minder restrictief moet worden toegepast dan in dit geval is gebeurd. Het enige wat ik heb gezegd is dat er verschillende criteria zijn, afstand en zicht zijn daar twee van, maar zijn niet de enige. Het gaat ook om de ruimtelijke uitstraling en die is hier dermate dat ook buiten de 100 meter grens, een minimum grens. Er zijn heel veel gevallen bekend in de jurisprudentie waar een veel ruimere kring van wel 3 à 500 meter ontvankelijk worden geacht.

Van der Grinten: Misschien drukte ik me niet helemaal duidelijk uit, maar het Auschwitz comité meent dat het project niet een grotere ruimtelijke uitstraling heeft dan de factoren waar in de jurisprudentie in eerste instantie betekenis aan wordt gehecht. De ruimtelijke uitstraling is niet zodanig dat buiten een kring van bijvoorbeeld 500 meter, daar zitten zeker geen belanghebbenden, tenzij zij uit andere hoofde belanghebbend zijn, maar ik zou niet weten uit welken hoofde en dan is het ook redelijk om aan bezwaarmakers te vragen om die belanghebbendheid aan te tonen.

Oortwijn: Het belang gaat niet alleen om het creëren van een monument, maar ook om het weghalen van een stuk park voor de buurt. Dat is niet alleen 100 meter, maar het heeft een buurtfunctie. Daarnaast het veranderen van de verkeerssituatie. Als ik vier keer per dag langs het Weesperplantsoen loop en straks niet meer op de stoep kan lopen omdat het te druk is. Het betreft het wijzigen van de verkeerssituatie en het weghalen van de parkfunctie.

Voorzitter: Ik denk dat de commissie op dit punt voldoende is voorgelicht. Het bestuur zal een keuze moeten maken en die keuze kan uiteindelijk aan de rechter worden voorgelegd. Het is overigens wel duidelijk dat welke grens we ook zullen hanteren, er altijd een inhoudelijk advies moet komen, want er zijn meer dan voldoende belanghebbenden over. Ga er dus maar vanuit dat er een inhoudelijk verhaal komt dat ook aan de rechter voorgelegd kan worden.

Mevrouw Blomberg, de Haalbaarheidsstudie, daar hebben we eerlijk gezegd wel mee geworsteld. Natuurlijk begrijp ik waarom een Haalbaarheidsstudie wordt gedaan, zou het kunnen met de regels die hiervoor gelden, maar tegelijkertijd zie ik in de Haalbaarheidsstudie randvoorwaarden staan. Dan denk ik, is dit nu een studie of zijn het randvoorwaarden? Als ik de gemeente goed begrijp zeggen zij dat het toetsingskader voor een omgevingsvergunning beperkt is: we moeten toetsen aan de afwijkingmogelijkheden in het bestemmingsplan, aan het begrip goede ruimtelijke ordening en we moeten rekening houden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur alsmede wat in de Algemene wet bestuursrecht staat. Als ik dan tegelijkertijd kijk naar de raadsvoordracht en de beslispunten, u citeert daaruit, dan lijkt het er meer op dat de Haalbaarheidsstudie ter kennisgeving aan de raad is gestuurd. Stel dat die wel ter vaststelling aan de raad zou zijn gestuurd, wat is dan de betekenis als je een omgevingsvergunning eigenlijk alleen mag toetsen, zo is de stelling van de gemeente, aan het bestemmingsplan, het begrip goede ruimtelijke ordening en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur?

Blomberg: Het verrast u natuurlijk niet dat ik het niet met u eens ben dat de Haalbaarheidsstudie alleen ter kennisgeving aan de raad is gezonden. Dat staat inderdaad in de voordracht, maar tegelijkertijd staat in het besluitdeel van datzelfde document dat de raad het besluit neemt tot het aanwijzen van deze locatie met inachtneming van de randvoorwaarden. Wat ik hierin lees is dat de

raad daarmee de randvoorwaarden heeft vastgesteld waaronder men toestemming heeft gegeven om deze locatie te gebruiken voor het Namenmonument. Daar zitten twee kanten aan. De kant dat de gemeente als eigenaar de grond ter beschikking stelt, maar ook dat de raad het bevoegde orgaan is als het gaat om de goede ruimtelijke ordening. Juist in deze situatie waarin het bestemmingsplan bouwen op deze locatie helemaal niet toestaat: kun je niet om dit soort randvoorwaarden heen. Temeer niet, omdat ook, dan kom ik op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, herhaaldelijk is gezegd, onder andere op de informatieavond, dat de randvoorwaarden randvoorwaardelijk waren voor een ontwerp. Terecht zegt u ook dat in de Haalbaarheidsstudie ook nog allemaal varianten van een Namenmonument worden genoemd. Verweerder zegt nu dat we wel ongeveer hadden kunnen weten hoe het monument er ongeveer uit zou komen te zien, want er was al een ontwerp voor het Wertheimpark, maar de bedoeling was, dat lees je in diverse stukken, zowel in de Haalbaarheidsstudie als in het verslag van de informatieavond, dat de initiatiefnemer met de randvoorwaarden uit de Haalbaarheidsstudie aan de slag zou gaan om een ontwerp te maken dat inpasbaar is op deze locatie. We moeten nu constateren dat op een aantal essentiële punten die randvoorwaarden niet zijn nageleefd. Welke waarde hebben dan de voorwaarden die de raad aan zijn eigen keuze voor deze locatie heeft verbonden? Wat is het dan nog waard als je dit project mag vergunnen zoals ieder ander project? Als ik nu een aanvraag zou indienen voor een boerderijtje op de Dam, dan krijg ik daar natuurlijk geen vergunning voor. Als het Auschwitz comité zonder het locatiebesluit een vergunning had aangevraagd was die afgewezen. Nu wordt het door verweerder voorgesteld dat in het kader van de binnenplanse afwijking het niet al te extreem is, het moet allemaal maar kunnen. Dat is principieel onjuist. De tekst van het besluit moet voor zich spreken.

Nomden: De stukken die zijn opgesteld voor de raad zijn natuurlijk voor de raad om te bepalen welke locatie geschikt is. De Haalbaarheidsstudie en het stuk van Royal Haskoning moet je in dat licht zien. Wat is het doel geweest? De burgemeester heeft willen voorleggen welke locatie geschikt zou zijn om een monument te realiseren. En de raad heeft gezegd daar mag het, maar dat wordt dan niet opeens het formele kader. Dat gaat niet. De raad heeft het primaat, heeft het bestemmingsplan vastgesteld. Een omgevingsvergunning moet getoetst worden aan het bestemmingsplan en dat maakt dat de randvoorwaarden, ik ben het met u eens dat de term randvoorwaarden onhandig gekozen is, aandachtspunten of iets in die strekking was veel beter geweest, niet het kader is om een omgevingsvergunning aan te toetsen.

Voorzitter: De stelling van mevrouw Blomberg was ook dat in de communicatie naar de omwonenden steeds is gezegd dat aan de randvoorwaarden zal worden getoetst.

Nomden: Dat is, als ik me niet vergis, ook gebeurd. Maar daarom hebben we ook net gesteld dat wel degelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening aan de randvoorwaarden / aandachtspunten is voldaan. Zo hebben we dat ook in ons verweerschrift gemeld. Het is een stuk waar rekening mee is gehouden, ook door de aanvrager. Wij zijn van mening dat aan de randvoorwaarden, ook al is het geen toetsingskader, wel degelijk is voldaan.

Van der Grinten: Het Auschwitz comité is het geheel eens met wat de gemeente naar voren heeft gebracht. Voor het Auschwitz comité heeft de instemming van de raad met deze locatie een bestuurlijke politieke basis gelegd. De wetenschap dat dit op grote draagvlak kan rekenen in de Amsterdamse politiek, maar daarmee is het geen toetsingskader geworden voor de omgevingsvergunning.

Nomden: Mag ik nog één toevoeging doen? De raad heeft natuurlijk ook de verordening op de bestuurscommissies vastgesteld. De bevoegdheid tot het verlenen van een vergunning is gedelegeerd aan het algemeen bestuur van die bestuurscommissies. De bevoegdheid voor het verlenen van de vergunning wordt gelegd bij het bestuur van de bestuurscommissie.

Voorzitter: Op een gegeven moment is er natuurlijk wel een ontwerp geweest. Is het toen nog in de commissie AZ of de gemeenteraad geweest?

Nomden: Na 22 juni 2016 is, voor zover ik weet, het niet meer besproken in de commissie AZ of gemeenteraad. In de voorbereiding tot het aanwijzen van de locatie is het in de commissie AZ besproken en toen zijn er insprekers geweest. Niet nadat het ontwerp er was. De raad had geen kennis van het specifieke ontwerp.

Blomberg: De opmerking van Nomden triggerde mij, er is door de raad de keuze gemaakt en gezegd dat deze locatie geschikt is. Dat is gebeurd op basis van het advies van Royal Haskoning en de Haalbaarheidsstudie die is opgesteld door de dienst Ruimte & Duurzaamheid van de gemeente. Je mag er dan vanuit gaan dat het in ieder geval door de ambtenaren van de gemeente gezien werd als voorwaarden om de locatie ook voor een ontwerp geschikt te laten zijn. Op de locatie an sich zou in theorie een Namenmonument kunnen komen, dat staat in het locatieadvies, en in de Haalbaarheidsstudie is veel meer in kaart gebracht onder wat voor voorwaarden dat inpasbaar zou zijn. Zo is het hoofdstuk waarin de randvoorwaarden zijn genoemd ook verwoord als ik het me goed herinner. Het gaat om de inpasbaarheid van een concreet ontwerp. Dat was nog zonder dat er enig ontwerp bekend was. Daarmee kan je dus niet zeggen dat de raad heeft gezegd hiermee heb je een locatie en ga verder maar je gang. De randvoorwaarden zijn de voorwaarden waaronder de raad de locatie heeft aangewezen. Je ziet het ook op de stukken, op het voorblad van de Haalbaarheidsstudie staat 'vastgesteld 22 juni 2016'. Wat moet een burger, mijn cliënten, daaraan ontleenen? En aan de tekst van het besluit? Daar kun je toch alleen uit afleiden dat dat de voorwaarden zijn waaronder de raad een Namenmonument op deze locatie ruimtelijk aanvaardbaar vindt. Natuurlijk gaat het dan nog om de toetsing van de vergunning aan parkeernormen en verkeer, want die techniciteit zit er natuurlijk niet in, dat hangt af van de keuzes die nog gemaakt moesten worden of het een paviljoen, een muur of een educatiecentrum wordt. Dat is iets voor het stadium van de vergunningverlening, maar de raad heeft onder die randvoorwaarden deze locatie geschikt geacht. Dat zijn natuurlijk dan wel de voorwaarden waar je aan behoort te houden als aanvrager en als vergunningverlener.

Van der Grinten: Voor zover ik aan het raadsbesluit kan zien heeft de raad kennis genomen van de verschillende rapporten die betrekking hebben op de locatiekeuze en de Haalbaarheidsstudie. Randvoorwaardelijk maken van aandachtspunten die in de Haalbaarheidsstudie staan genoemd, zie je in het raadsbesluit niet terug, nog los van wat de betekenis daarvan dan zou zijn. Want er is een vergunning aangevraagd bij het bevoegde gezag die aan de daadwerkelijke geldende voorwaarden is getoetst.

Voorzitter: We hebben voldoende gesproken over de Haalbaarheidsstudie en de randvoorwaarden. Er zijn een aantal punten die in de Haalbaarheidsstudie naar voren komen die meer materieel zijn en waar we ook nog vragen over hebben. Ik geef het woord aan mijn collega.

Van Bruggen: De te verplaatsen objecten. Er staan nu twee monumenten, ik begreep net dat er al één verplaatst is.

Vooren: Het monument M.S. Vaz Dias is van zijn sokkel gehaald voor regulier onderhoud. U mag het toevallig vinden of niet, maar dit monument was toe aan het reguliere onderhoud. Wij hebben wel vanuit het project Namenmonument gezegd, als hij dan toch al van zijn sokkel wordt gehaald, en we zijn in aanloop naar het mogelijk plaatsen van het Namenmonument, laten we hem dan op een andere plek terugzetten. Daar is nog discussie over, over welke plek dat zou moeten worden, maar het monument is dus niet weggehaald omdat het Namenmonument daar komt.

Vroom: Ik heb gebeld met het bedrijf wat het onderhoud doet. Die zei dat het omstreeks deze datum teruggeplaatst zou worden. Ik had graag een foto willen maken met het monument.

Vooren: Dat zou kunnen. Ik ken het bedrijf niet. Ik heb daar zelf geen contact mee.

Van Bruggen: Op dit moment staat er nog één monument en één monument is in onderhoud. Mevrouw Blomberg heeft als vraag gesteld waarom niet in de vergunning als voorschrift is opgenomen dat die twee monumenten op een andere locatie geplaatst moeten worden.

Nomden: In het verweerschrift is daarop ingegaan. De vergunning is verleend, de monumenten zullen worden verplaatst. Ik begrijp dat er overleg is met de architect van het andere monument om een passende alternatieve locatie te vinden. Daar is de gemeente nu mee bezig.

Blomberg: De vrees is natuurlijk dat het weg wordt gehaald en ergens in een depot eindigt, omdat er geen andere geschikte plaats wordt gevonden. Als burger kun je daar alleen op vertrouwen. Daarom de vraag waarom het niet als voorwaarde is opgenomen: dat de vergunning pas mag worden gebruikt als er een alternatieve locatie is gevonden voor ook een belangrijk monument.

Vooren: Op de vraag waarom het niet in de vergunning is opgenomen kan ik geen antwoord geven. Ik kan wel antwoord geven hoe met de andere monumenten wordt omgegaan. Daar zijn alternatieve locaties voor in onderzoek. We hadden er aanvankelijk ook al één gekozen. Ook daar was de nodige commotie. Vervolgens is dat voorstel teruggetrokken en wordt er een heroverweging gemaakt. We hebben op 17 mei met de erven Wertheim een gesprek gehad over de opties die we nu in beeld hebben. Als de keuze wordt gemaakt, dan zal daar over gecommuniceerd worden. Ook voor die verplaatsing is een omgevingsvergunning nodig.

Voorzitter: Wil de vertegenwoordiger van de gemeente dan toch antwoord geven op de vraag waarom het niet als vergunningsvoorwaarde is opgenomen.

Hosper: Het is niet als voorschrift opgenomen, omdat we daar op dat moment geen aandacht aan hebben besteed. We hebben gewoon de aanvraag behandeld en alles wat daarmee samenhangt. En de aanwezigheid van andere objecten op de projectlocatie daar geldt uiteraard een geheel eigen vergunningsprocedure voor. Wat de heer Vooren net heeft aangegeven, als je een monument wilt verplaatsen, is dat vergunningplichting en dat gaat uiteraard volgens de bekende regels van de Wabo. We hebben niet alles aan elkaar gekoppeld. We hebben uitsluitend de bomen gekoppeld, omdat dat heel direct samenhangt met het monument. De andere monumenten komen op een ander moment. Net als het verweerschrift al aangeeft, daar wordt gewoon rekening mee gehouden.

Blomberg: Dat lijkt me nou typisch iets wat in de beslissing op bezwaar kan worden gecorrigeerd. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat er straks een Namenmonument staat en dat de andere twee monumenten nog jarenlang wachten op een ander plekje, omdat er geen geschikte plaats is. Want

dat is ook één van de randvoorwaarden geweest. Er moet een geschikte andere locatie voor de twee bestaande monumenten zijn.

Hosper: Daar heeft u gelijk in, maar het heeft onze aandacht. We verwachten niet dat er iets mis gaat in de herplaatsing van beide monumenten en de vergunningverlening stremt.

Voorzitter: Mogen we het dan iets scherper stellen? Is het bezwaarlijk als alsnog in de beslissing op bezwaar dit voorschrift aan de vergunning wordt verbonden?

Nomden: Nee, dat is het niet. Het lijkt me geen kwaad om dat op te nemen.

Van der Grinten: Ik hoorde de heer Hosper niet zeggen dat de gemeente het wel had opgenomen als er wel aandacht voor was geweest. Eerlijk gezegd lijkt het mij niet nodig dat dit voorschrift aan de vergunning wordt verbonden, want de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het Namenmonument wordt op geen enkele manier beïnvloed door de vraag wanneer en waar de bestaande monumenten zullen worden herplaatst.

Catz: Mag ik twee punten toevoegen? Ten eerste: waarom schrijf je een Haalbaarheidsstudie als die geen betekenis heeft? Ten tweede gaat het om een geschikte locatie. Dat is een vrij open term. Ik constateer dat het tumult, waar net over gesproken werd, over het Wertheim monument kwam omdat de buurt de keuze van de gemeente heel ongelukkig vond. Er is daar wederom helemaal geen overleg geweest. Daarna heeft de gemeente er wel naar geluisterd. Nu dreigt voor het M.S. Vaz Dias monument hetzelfde. Eerder is aangekondigd dat tot een nieuwe locatie besloten was in het Hortus plantsoen. Later werd gezegd misschien een beetje besloten, maar nog niet helemaal. Ik vroeg aan de ambtenaar, zullen we daar met de buurt eens over overleggen en daar kwam geen antwoord op. Wederom niet geschikt is de manier waarop daar met de buurt geconfronteerd wordt, of de plek in de buurt daar een relevant onderdeel van is.

Van der Grinten: Mevrouw Catz vraagt waarom maak je een Haalbaarheidsstudie als je daar niet aanhoudt, maar ik heb het gemeentebestuur niet horen zeggen dat de gemeente zich hier niet aan wil houden. De vraag die nu aan de orde is of het als voorschrift aan de vergunning verbonden moet worden. Dat is niet nodig, omdat je daarmee dingen gaat vermengen die op zich los staan van elkaar. Als je kijkt naar de bestemmingsplanjurisprudentie van de Afdeling dan zie je zelfs dat ontwikkelingen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking, niet als voorwaarde aan het bestemmingsplan worden verbonden als de gemeente bereid is die ontwikkeling mogelijk te maken. Parallel hiermee is dat dit een veel verder verwijderd verband heeft met de oprichting van het Namenmonument en bovendien de gemeente al heeft gezegd dat het haar plan is om de monumenten te verwijderen en elders te plaatsen.

Nomden: Ik heb gezegd dat het wellicht geen bezwaar heeft om een voorschrift aan de vergunning te verbinden, maar dan willen we wel graag in de gelegenheid worden gesteld om na te denken hoe die verplichting dan zou moeten luiden. Het is niet ongeclausuleerd.

Van Bruggen: Ik wil verder gaan met een ander punt die in de randvoorwaarden wordt genoemd en nadrukkelijk naar voren komt in de bezwaren, de te handhaven bomen. Aangevoerd wordt dat de twee iepen feitelijk de status van beschermwaardig toegekend hebben gekregen door de raad, zoals bedoeld in artikel 12 van de Bomenverordening. Datzelfde wordt gesteld ten aanzien van de structuurbepalende boomgroep.

Blomberg: Als je gaat kijken op de lijst van de gemeente met de te beschermen bomen, daar staan deze bomen niet op. Maar die bomengroep, met name de dubbele rij langs het fietspad, is wel degelijk benoemd als een structuurbepalende bomengroep. De twee iepen zijn in de Haalbaarheidsstudie aangewezen als beeldbepalend. Nogmaals die is opgesteld door ambtenaren van de gemeente die met verstand van zaken hebben gekeken naar de locatie en die hebben gezegd onder die voorwaarden, als die bomen behouden blijven dan vinden wij dit een geschikte locatie voor een Namenmonument. Ik hoor u net zeggen dat die iepen moeten worden behouden, de formulering ten aanzien van de bomen langs het fietspad is wat minder stellig, die kunnen worden gehandhaafd, maar vervolgens moet dat wel in verband worden gebracht met de verbeelding van die randvoorwaarden. Op pagina 24 van de Haalbaarheidsstudie is een plattegrond opgenomen met een verbeelding van een aantal randvoorwaarden, namelijk de te handhaven zichtrelatie en de te handhaven bomen. We zien dat van de te handhaven bomen alleen het randje buiten de projectlocatie staan, aan de buitenkant van het fietspad, alle andere in deze studie aangemerkte te handhaven bomen verdwijnen. Dat is een vraag die bij bezwaarden leeft, waarom heeft de architect geen poging gedaan om ten minste de beeldbepalende iepen, maar daarnaast zoveel mogelijk andere bomen, te behouden? Bovendien was bij het rijtje langs het fietspad dan ook een ander probleem opgelost, dan was er namelijk meer ruimte geweest voor het langzame verkeer langs het Namenmonument. Dan had de stoep en het fietspad breder kunnen zijn. De ontwerper heeft dit op zich afgeroepen door zich helemaal niets van de randvoorwaarden aan te trekken.

Van der Grinten: Het college, niet de raad, heeft op grond van de Bomenverordening de bevoegdheid om beschermwaardige bomen aan te wijzen. De raad heeft dat ook niet feitelijk gedaan. Er is juist geen sprake van beschermwaardige bomen in de zin van de Bomenverordening, anders hadden ze op de lijst moeten staan. Het werk van Libeskind maakt het noodzakelijk dat hier 24 bomen worden gekapt om de 102.000 namen zichtbaar te maken. U heeft ook in de stukken kunnen zien dat daarover door de Rijksbouwmeester is gezegd dat dit het kleinst denkbare monument is om zoveel namen zichtbaar te maken. Het is de aard van het monument dat maakt dat er ruimtebeslag is, dat geeft gelijk de aard van de tragiek aan waar we het over hebben, 102.000 namen goed inzichtelijk maken. De prijs die daarvoor betaald moet worden is dat er een aantal bomen gekapt moeten worden waarbij een herplantplicht is opgelegd. Per saldo neemt het groen niet af door deze bomenkap.

Rook: Persoonlijk ben ik het niet eens dat het groen niet afneemt met deze kap. Er is een kapvergunning aangevraagd, in eerste instantie voor 34 bomen, het betreft nu 24 of 27 bomen. Dit heeft wel degelijk betrekking op het verminderen van de groene omgeving.

Grishaver: Er is diverse keren gesuggereerd dat het trottoir veel te smal zou zijn, maar als u de stukken goed doorleest wordt het trottoir in de nieuwe situatie ruim verdubbeld.

Van Bruggen: Dank u wel, dat komt zo meteen ook nog aan de orde.

Hosper: De Haalbaarheidsstudie is een ambtelijk stuk dat ter kennisname aan de gemeenteraad is gestuurd. In dat stuk wordt een mogelijkheid gegeven om op de locatie in kwestie een monument te ontwerpen. Het monument was op dat moment in het geheel nog niet ontworpen. Het was dan ook beslist niet aan te merken als een blauwdruk voor een architectonisch bouwwerk. Ik zoom even in op de twee iepen waar telkenmale sprake van is, in het advies van de bomenwacht van 25 april 2017 is gekeken of die behouden konden worden, pagina 19. Met nadruk is gekeken of het mogelijk is om deze bomen intact te laten gegeven het ontwerp van meneer Libeskind. Daar is uit

gebleken dat een aanzienlijk deel van de bomen schade zou ondervinden door het plaatsen van het bouwwerk in kwestie. Uiteraard is daarna niet meer gesproken over een herplant van bomen van deze omvang. Dat is vrij zinloos. Dus er is inderdaad de keuze gemaakt om deze bomen niet te behouden en nogmaals de Haalbaarheidsstudie is niet meer dan een globaal verhaal, geen stedenbouwkundig plan of een bestemmingsplan waar de gemeente zich aan moet houden. Overigens is de gemeente wel van mening dat het ontwerp van Libeskind in overwegende mate rekening houdt met de uitgangspunten uit de Haalbaarheidsstudie. Alleen zoals het zo vaak gaat bij ruimtelijke ontwikkeling in Nederland, blijkt bij een ontwerp dat er iets net even niet te passen, waardoor een verandering optreedt van een origineel idee. Dat is niet ongebruikelijk. Zoals u weet is een bestemmingsplan ook een kader waar in grote mate van wordt afgeweken middels omgevingsvergunningen. Wat zeer legitiem is, mits goed onderbouwd. Wij zijn nog steeds van mening dat het ontwerp op deze plek past en dat het ruimtelijk stedenbouwkundig goed onderbouwd is. Er zijn inderdaad een aantal aanpassingen ten aanzien van eerdere studies geweest door het plaatsen van de hekken, dat heeft geleid tot het verwijderen van enkele bomen. Dat wordt ook niet ontkend, nu is het wel zo dat gegeven het plan dat er nu ligt veel meer groen in deze omgeving terugkomt. Aan de vergunning is een complete studie verbonden waaruit blijkt dat er allerlei nieuwe bomen worden teruggeplaatst. Overigens kunnen in het ontwerp acht bomen teruggeplaatst worden. Per saldo komt er veel meer groen in deze omgeving terug dan middels deze kapvergunning verdwijnt. Er zijn keuzes gemaakt en de keuzes hebben geleid tot het vergunnen van het bouwwerk, daar kunnen we het nog uitgebreid over hebben, inderdaad is het nadeel dat er een aantal bomen moeten sneuvelen want anders kan het monument niet op deze locatie worden geplaatst. Dat wordt nogmaals gecompenseerd door een ruimhartig terugplaatsing van bomen en ander groen in de directe omgeving van het Weesperstraatplantsoen.

Van Bruggen: U heeft meerdere keren genoemd dat in de omgeving meer groen zal zijn door de 55 bomen die geplant gaan worden, maar door meerdere bezwaarmakers wordt aangevoerd dat dat eigenlijk een sigaar uit eigen doos is.

Hosper: Het is inderdaad zo dat het om een bestaand plan gaat. Dat plan is niet aangepast naar aanleiding van deze vergunningsaanvraag. In zoverre kunt u spreken over het inpassen van dit plan in de uitbreiding van de groenvoorziening in de omgeving. Overigens is het bestuur wel bereid om nog meer groen in aanmerking te nemen, zodat er nog meer bomen kunnen worden teruggeplaatst. Per saldo levert het Knowlegde Mile plan een uitermate vergroening op van de Weesperstraat en de directe straten daaromheen. In het Namenmonument zelf komen 8 nieuwe bomen terug en helaas is het inderdaad zo dat de overige bomen plek moeten maken voor de plaatsing van het monument. Dat is de keuze van het bestuur geweest.

Vroom: U zegt twee dingen. De Haalbaarheidsstudie is een ambtelijk stuk, maar in de notulen van de bijeenkomst in de Hoftuin staat letterlijk dat de vertegenwoordiger heeft gezegd 'de initiatiefnemer en de ontwerper zullen zich moeten houden aan de uitgangspunten zoals gesteld door de gemeente'. Hoe verhoudt zich dat met ambtelijk stuk en kader?

Voorzitter: Ik vrees dat we in herhaling vallen. De heer Hosper viel ook in herhaling. Dit punt is als eerste aan de orde gesteld en ik had dit punt al willen afronden. Waar ik nog wel een vraag over heb, hoe zit dat met de sigaar uit eigen doos? U heeft het over acht bomen op de plek. Hoeveel bomen die niet al waren voorzien worden in de omgeving geplant?

Hosper: Het gaat om 55 bomen, zie de bijlage bij de vergunning. En daar wordt aangegeven waar bomen worden teruggeplaatst in de Weesperstraat en de directe zijstraten. Als de 8 bomen erbij opgeteld worden en de bomen afgetrokken worden die weg moeten omdat anders het monument niet op de plek gezet kan worden, dan is sprake van een behoorlijk vergroening van de omgeving en dat heeft het bestuur in haar afweging acceptabel gevonden.

Voorzitter: Mag ik de vraag dan nog scherper stellen? Waarom is het geen sigaar uit eigen doos?

Hosper: Waarom wilt u die bewoording zo exact beantwoord hebben?

Voorzitter: Het gaat niet om de bewoording, het gaat erom dat duidelijk wordt of in de herplantplicht wordt voorzien in bomen die anderszins niet zouden worden geplant. Dat is in wezen, als ik het goed begrijp, de kern van het bezwaar.

Nomden: Aan de vergunning is de voorwaarde verbonden om 55 nieuwe bomen te planten. Natuurlijk is het geen sigaar uit eigen doos, ook al bestaat het plan om de hele Weesperstraat en omgeving te vergroenen al een hele tijd. Dat wordt ook uitgevoerd tussen nu en 2025. Het is geen sigaar uit eigen doos. Je kunt het framen zoals je het zelf wilt. We wachten uw advies af. Maar een sigaar uit eigen doos zou betekenen dat er daarvoor al iets aan is gedaan, maar dat is niet zo. Er is voldaan aan de Bomenverordening. Er is een herplantplicht verbonden aan de kapvergunning en 55 bomen moeten, als gevolg van vergunning, teruggeplaatst worden en dat gebeurt ook.

Van der Grinten: We hebben nu te maken met een rechtens afdwingbare verplichting tot herplant van 55 bomen die eerder niet bestond. Alleen al daarom is het geen sigaar uit eigen doos.

Blomberg: Als deze vergunning zou zijn verleend aan een particulier en niet aan de gemeente, dan had diegene op grond van de Bomenverordening een aantal bomen moeten herplanten. Wat de gemeente nu doet is een aantal bomen aanwijzen die zij toch al had zullen planten. In het kader van de vergroening van de Weesperstraat, bovendien een flink aantal bomen niet in de Weesperstraat zelf maar in de Valkenburgerstraat. We hebben het net gehad over de ontvankelijkheid en welke kring van omwonenden nog betrokken is. Als de Valkenburgerstraat gerekend wordt tot de omgeving waarin compensatie van groen komt, dan moeten we misschien de kring van belanghebbenden ook oprekken. Ik heb net meneer Hosper horen zeggen dat het om een bestaand plan gaat. Per saldo verdwijnt er dus een belangrijk aandeel van groen in dit gebied. Dan kom ik terug op wat er net is gezegd over de noodzaak van het kappen, zowel door verweerder als door de vertegenwoordiger van het NAC, er wordt gezegd dat kappen nodig is voor dit monument. Dit ontwerp maakt het noodzakelijk, de bomenwacht heeft ernaar gekeken. Maar dat is een cirkelredenering. Want dan ga je uit van het ontwerp en dan ga je kijken naar wat nodig is. Maar het hele idee achter de randvoorwaarden was, ik weet dat u dit punt heeft afgehamerd, maar ik ga toch nog één opmerking maken. Wij bestuursrechtjuristen weten dat het niet alleen gaat om wat in het besluit, de overwegingen en het dictum staat, maar dat de toelichting, de onderbouwing en de motivering van het besluit van wezenlijk belang is. Wat lezen we in de onderbouwing van het locatiekeuzebesluit, de twee citaten die ik u net heb voorgehouden. Ik ga naar ad 3. 'Om meerdere redenen is de locatie geschikt voor plaatsing van het Namenmonument. Wel dienen de in het rapport genoemde randvoorwaarden in acht genomen te worden'. Onder die voorwaarden is deze locatie geschikt. Als je je niet aan die voorwaarden houdt is de locatie ongeschikt. En dat toont dit ontwerp. Als hier een ontwerp was gekomen, met respect voor het landschappelijke karakter, wat ook de commissie Ruimtelijke Kwaliteit zo belangrijk vond, met meer groen, minder hoog, kleiner of anders vorm gegeven, dan denk ik dat hier heel wat minder

menschen in de zaal hadden gezeten. Dit is gewoon wat hen steekt. Dat de randvoorwaarden, ter bescherming van hun belangen, ruimtelijke belangen, op zoveel essentiële punten niet wordt nageleefd. Dan kom ik toch ook even op het citaat en de verwijzing naar de argumentatie van de Rijksbouwmeester die zegt dat dit het kleinst mogelijke ontwerp is. Ook dat is niet waar. Want in het locatieadvies van Royal Haskoning, toen er nog helemaal geen keuze was gemaakt, is op basis van andere Namenmonumenten elders in de wereld een berekening gemaakt van wat de minimale muurlengte zou zijn die je nodig zou moeten hebben voor een Namenmonument. Die kwamen toen op een minimum van 100 tot een maximum van 380 / 400 meter. Het is dus een keuze van de aanvrager om het Namenmonument zodanig vorm te geven dat hij deze muurlengte nodig heeft. Dat kan misschien, daar kunnen allerlei goede redenen voor zijn, maar dan moet je niet zeggen dat deze locatie geschikt is voor dit ontwerp. Want dat is precies waar mijn cliënten zich tegen verzetten.

Grishaver: Kijk hier, dit is ook een monument (*noot: wijst op een boek op tafel*). Daar kunnen we allemaal in kijken en namen aanraken, meer niet. Met een ontwerp van 100 meter krijg je zulke kleine lettertjes. Ik ben in Parijs geweest en daar zie je Maurits Blok 1898, Maurits Blok 1898, Maurits Blok 1898, maar wie is mijn Maurits Blok? Die keuze hebben wij niet gemaakt. Ik moet weten wie Maurits Blok is, dus daar moet een geboortedatum en sterfdatum bij en dan ga je automatisch groter. In de plek waar het Namenmonument komt staan 10 bomen, en er komen 8 bomen terug. Op dit moment van 8 meter hoog met grote kruinen. Waarbij de bomendienst van de gemeente zegt dat het er fantastisch uit gaat zien. In de telling die door jullie gemaakt is, daar worden de bomen in de bakken die nog geen 10 cm dik zijn en geen twee meter hoog zijn, meegeteld als volwassen bomen. Dat is een subjectieve manier van stellen. Voor de 8 / 9 bomen langs het fietspad komt een hele hoge heg terug.

Voorzitter: Ik moet eerlijk gesteld constateren dat een deel van de partijen afdwaalt van de vragen die gesteld worden. Ik wil terug gaan naar onze vragen, want u heeft al gelegenheid gehad voor het toelichten van uw standpunt en u krijgt zoals gezegd nog een laatste woord. De cultuurhistorische waarden van het gebied. Zowel in artikel 17 als in artikel 33 van het bestemmingsplan wordt helder dat de karakteristiek van het stadsgebied niet in onevenredige mate mag worden afgedaan. Dan hoor ik over de cultuurhistorische waarden van het gebied. Nu weet ik natuurlijk zelf ook iets van de geschiedenis af en hoor ik bijvoorbeeld het argument het is nu open, maar het is nooit open geweest. Zou een vertegenwoordiger van de gemeente mij iets meer kunnen vertellen wat bedoeld wordt met de karakteristiek van het stadsgezicht en hoe zich dat verhoudt met de cultuurhistorische waarden?

Nomden: Met de karakteristiek van het stadsgezicht en ruimtelijke kwaliteit wordt bedoeld dat de structuur van de stad en de omgeving niet wordt aangetast. Daarom zijn wij van mening dat gezien de historie van die plek, ook gememoreerd door de heer Van der Grinten, dat door de Tweede Wereldoorlog en door de aanleg van de metro bebouwing is verdwenen en daar een gat is ontstaan. Wat nu gebouwd wordt maakt geen inbreuk op het stadsgezicht of de ruimtelijke kwaliteit. In dat beperkte gebied tast het de rooilijnen ook niet aan. Daarom zijn wij van mening dat het stadsgezicht en de ruimtelijke kwaliteit niet worden aangetast.

Voorzitter: Even voor mijn goede begrip: stel dat er altijd open zicht was geweest op de Diaconie en wat nu de achterkant van de Hermitage is, was dat dan wel te beschermen cultuurhistorische waarden? Of is het begrip beperkter dan door sommigen hier wordt opgevoerd?

Nomden: Dat laatste is het geval. Het is niet zo dat altijd vanaf de Weesperstraat voortdurend melding wordt gemaakt van de achterliggende onderbouw. Zo is het beschermde stadsgezicht echt niet bedoeld.

Voorzitter: Wat zou dan bijvoorbeeld wel een aantasting zijn van de historische waarden en het beschermde stadsgezicht?

Nomden: Als ergens op de Prinsengracht, allemaal gevelpanden, dat daar een flatgebouw van zes verdiepingen zou worden gebouwd. Dat zou echt een aantasting zijn van het stadsgezicht.

Blomberg: Maar in de Haalbaarheidsstudie wordt wel de zichtrelatie tussen Hoftuin en de Weesperstraat als onderdeel van het historisch stadsgezicht, van de te beschermen karakteristiek van dit gebied beschouwd. En we hebben net de animatie kunnen zien, ik weet niet of u heeft geteld hoeveel seconden u zicht had op de Hoftuin, maar dat is beduidend minder dan het aantal seconden dat je tegen een muur aankijkt. Het historische stadsgezicht, je kunt met de tijd heel veel kanten op, maar wij stellen vast dat er van te voren is gezegd, ruimtelijk inpasbaar als zichtrelatie behouden blijft. De Hoftuin is een aantal jaren geleden prachtig opgeknapt. Deze vervult een functie niet alleen voor de buurt, maar voor veel Amsterdammers. Dat plantsoen wat er voor ligt, als het wordt volgebouwd met dit ontwerp, dan wordt dit geblokkeerd.

Matser: Het monument staat op een plek waar nooit een gebouw heeft gestaan. Dus u roept stellig dat het nooit bewoond is, maar dat is het niet het geval. Bovendien heeft het een dubbelbestemming in het bestemmingsplan Oostelijke binnenstad. De waarde is toegekend op het moment dat er geen bebouwing was, dat er open zicht was. Dat is de basis, dat is het nulpunt. Op dat moment heeft de wetgever gezegd, dit heeft waarde. Het heeft ook de bestemming "Verkeer". De waarde wordt geschonden met het plaatsen van het monument op een plek waar nooit bebouwing heeft gestaan. Die stond namelijk op de huidige Weesperstraat.

Blomberg: De algemene afwijkingsbevoegdheid waarmee de vergunning is verleend is niet ongeclausuleerd. Die mag alleen worden gebruikt als de afwijking niet tot een onevenredige aantasting van het karakteristiek leidt. Ik denk dat er weinig mensen in deze zaal zullen begrijpen dat dit monument qua omvang en hoogte geen onevenredige aantasting van het karakteristiek is. Je kunt dat misschien toch toestaan als gemeente, maar dan niet met deze bevoegdheid. Dat is het primaire standpunt. Daar komt het volgende argument bij. In de afwijkingsbevoegdheid worden gedenktekens genoemd, als een van de voorbeelden van bouwwerken geen gebouw zijnde. Daarbij staat ook een voorbeeld van een gebouw dat met een afwijkbevoegdheid kan worden vergund, namelijk gebouwen als die van openbaar nut zijn. Dat is wel gebruikelijk, daar is een restrictie aan verbonden. Die mogen namelijk niet hoger zijn dan vijf meter en niet groter zijn dan 15 m². Bij die bouwwerken, geen gebouw zijnde, gelden dat soort maatrestricties niet. Kan dan alles? Dat is eigenlijk wat we in deze procedure zien, ik kan me dat niet voorstellen. Ik kan me niet voorstellen dat het de bedoeling van de planwetgever is geweest dat met deze algemene afwijkingsbevoegdheid een monument zo groot als dit, ook al is dat een gedenkteken en kun je naar de letter van de bepaling deze afwijkbevoegdheid gebruiken, dat daar onder valt. Een aparte vergelijking, maar bruggen staan daar ook genoemd. Als het zo is, dat voor dit soort gebouwen geen bouwrestricties gelden, dan zou de brug over het IJ vergund kunnen worden met de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid. Ik heb het bestemmingsplan Java-eiland erop nageslagen en daar staat een gelijklopende algemene vrijstellingsbepaling in. Die is natuurlijk evident niet bedoeld voor dit soort omvangrijke bouwwerken. Bouwwerken van een gebied van 80 meter lang en bijna 20 meter breed, volgebouwd, vallen alleen onder deze bepaling omdat op deze muren

geen dak zit. Omdat het daarom als gebouw, niet zijnde een bouwwerk, is aan te merken. Ik voeg de grond toe dat deze bevoegdheid niet gebruikt had mogen worden voor deze vergunning en dat dus een andere procedure gevolgd had moeten worden met meer inspraak.

Grishaver: Ik wil terugkomen op de woorden van de heer Matser, de huizen stonden ook een stukje naar voren in de Weesperstraat. Het was wel een aangesloten huizenrij en ik kwam daar als klein jongetje regelmatig. Geloof me, achter die huizen, behoorlijk diep, die hadden geen tuinen, die sloten aan bij de Hoftuin. Dus het was nooit een groengebied. Het was altijd een gebied met woningen. Over de zichtlijnen is overleg geweest met de directies van de Hermitage en de Diaconie. De enige eis die zij stelden was dat er een behoorlijke zichtlijn moest zijn tussen de Weesperstraat en de historische laan kijkend op de Hermitage en daar is helemaal aan voldaan.

Matser: Daar is discussie over. We hebben het filmpje gezien en hebben wel 1 seconden de centrale as gezien als het niet minder is.

Grishaver: We hadden de film ook minder snel kunnen laten lopen.

Vroom: ik heb de Diaconie gesproken, maar ik heb niet de indruk dat het bestuur van de Diaconie op de hoogte is van het huidige ontwerp en wat de consequenties daarvan zijn. In het verleden waren zij zeker voorstander van het monument, bij het locatiebesluit, maar ik heb niet het idee dat zij daar op dit moment en dat wil ik graag zwart op wit bevestigd zien.

Grishaver: We hebben regelmatig overleg gehad met de Diaconie. Veertien dagen terug heb ik met Rob Vuuren een gesprek met de directeur Van Oosten gehad. Toen hebben we ook over gesproken dat wij in onze begroting het opknappen van het hekwerk meenermen, omdat zij daar geen geld voor hebben. Zij zijn compleet op de hoogte.

Oortwijn: Als u contact heeft met Diaconie en de Hermitage, dan ga ik ervanuit dat u ook heeft gekeken naar de logistiek rond het monument. Want ik hoor u zeggen dat vanuit het hele land schoolklassen komen om het monument te bezoeken. Dan neem ik aan bussen. Hoe wordt de logistiek om het monument geregeld? Je hebt ook groepen toeristen die op fietsen door Amsterdam rijden. Ik zie daar geen ruimte voor.

Voorzitter: Excuses dat ik ingrijp, maar ik wil graag toch de vragen van ons afmaken en we komen zo nog op de punt van veiligheid, zoals ook aan mevrouw Blomberg beloofd. Ik vergat net een reactie te vragen aan de kant van verweerder op de nieuwe beroepsgrond van mevrouw Blomberg dat deze bepaling überhaupt niet gebruikt had mogen worden voor zo'n monument.

Nomden: Mevrouw Blomberg constateert zelf al dat het een hele ruime bepaling is. Het is aan de raad om die bepaling op te nemen en aan het college om vervolgens een vergunning te verlenen met inachtneming van het bestemmingsplan en de afwijkingsregels. De stelling dat die niet zo bedoeld zou kunnen zijn is niet heel erg onderbouwd. Het wordt vergeleken met een ander bestemmingsplan in de stad, dat bestemmingsplan ken ik niet, maar van de stelling dat de afwijkingsmogelijkheid niet zo zou zijn bedoeld zou ik graag een nadere onderbouwing zien, maar dat kan misschien nog in een nadere reactie.

Van der Grinten: Natuurlijk is het juist dat het gedenkteken op geen enkele manier aan grenzen is gebonden, behalve aan de grenzen die in de bepaling zelf zijn opgenomen. In die zin is het ook niet ongeclausuleerd dat er geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de karakteristiek. Het

- NAC ziet op geen enkele manier dat dit monument onevenredig afbreuk doet aan enige stadskarakteristiek. Zeker ook in het beoordelingskader van het college is het aan het algemeen bestuur om te bepalen of deze bepaling hier kan worden toegepast.
- **Voorzitter:** Dat is helder, we stappen over op het punt van de veiligheid. Mevrouw Blomberg mag ik u vragen om niet uit uw pleitnota, maar uit uw hoofd de belangrijkste punten op het gebied van veiligheid naar voren te brengen.
- **Blomberg:** Dan doe ik dat vooral in reactie op wat in het verweerschrift staat. Over de sociale veiligheid, het hek sluit het af, dus u moet zich daar geen zorgen over maken, want er komen camera's en de politie zal snel ter plaatse zijn. Wij denken dat dit schijnveiligheid is. Dat is ook onderbouwd, het hek sluit weliswaar af, maar langs de hele zijkant, het monument ligt in een bak waar je als je een beetje behendig bent gewoon in kunt springen. Een paar bezwaarden hebben al aangegeven dat zij toch vrezen dat een paar onverlaten zich daar zullen ophouden. Dan kan de politie misschien snel ter plaatse zijn en u kunt het zien op een camera, maar dan is vaak het leed al geschied.

Een punt waar bezwaarden ook naar hebben verwezen is het punt van de veiligheid bij calamiteiten. Daar is in de ruimtelijke onderbouwing die de vergunning helemaal geen aandacht aan besteed. Wij hebben een rapport ingebracht, daar komt nu een heel kort advies van de brandweer als reactie op, maar er geldt helemaal geen maximum aan het aantal bezoekers. Het is overdag openbaar toegankelijk en er komt geen bewaking of toegangscontrole. We horen net dat schoolklassen op bezoek kunnen komen, het zou dus kunnen dat er op enig moment meer dan 200 bezoekers aanwezig zijn. Bovendien is de ingang/uitgang aan de kant van de Hoftuin kant niet gegarandeerd, omdat de Diaconie heel uitdrukkelijk het recht heeft voorbehouden om de tuin af te sluiten en er is geen verplichting voor hen om dat hek open te houden. Het is heel aannemelijk dat zij juist op piekmomenten het hek dicht zullen doen omdat zij de rust in de Hoftuin willen beschermen. Ik zeg niet dat zij dat zullen doen, maar de kans bestaat. Er is niet gegarandeerd dat er altijd drie uitgangen zijn. Er zitten dus in het advies van de brandweer nogal wat aannames die niet juist zijn en in ieder geval is op geen enkel moment onderzocht of het monument veilig is gelet op de te verwachten aantal bezoekers. Je zou kunnen denken, wat heb je daar als bewoner mee te maken? Maar als daar iets gebeurt heeft dat natuurlijk impact en effect op de mensen die daar omheen wonen en daarop uitkijken. Dat is het belang waar zij voor opkomen.

Dan de verkeersveiligheid, het is al een aantal keer gegaan over de trottoirs, ter geruststelling van de heer Grishaver, wij kennen de stukken dus we weten dat het trottoir breder wordt dan het trottoir wat er nu ligt. Op basis van de stukken bij de vergunning zou het van 1 meter na ongeveer 2 meter gaan, maar nu zijn er recent stukken ingebracht waaruit zou blijken dat de stoep wat breder zou worden gemaakt, namelijk 2,40 2,50 meter. Dat gaat dan wel ten koste van de breedte van het fietspad. Een druk fietspad met veel woon/werkverkeer. De vergunningverlening en de berekeningen over de capaciteit zijn gemaakt op basis van een fietspad van drie meter. Dat wordt nu dus versmald tot 2,50 meter. Het trottoir wordt dan misschien verbreed, maar heeft nog steeds niet de breedte van 3,60 meter die de gemeente in haar eigen beleidslijnen adviseert voor locaties waar veel publiek verwacht wordt. Ook in de Haalbaarheidsstudie staat dat als adviesbreedte genoemd. De stoepbreedte is niet in strijd met de randvoorwaarden, maar in ieder geval niet zo breed als geadviseerd wordt en dat is toch wel een zorg die omwonenden hebben. Wat betekent het als mensen stoppen om een foto te maken, als mensen toch hun fiets op de stoep zetten, er zijn gewoon heel veel vragen over hoe dat daar omheen allemaal gaat passen. Daar is ontzettend veel onduidelijkheid over. Wat er eigenlijk uit blijkt, het past niet.

Nomden: Het monument is tot twee keer toe in de driehoek besproken en wij hebben een veiligheidsniveau vastgesteld waar de omgeving aan moet voldoen. Er komen maatregelen en het spreekt voor zich dat we niet uit het overleg van de driehoek zullen praten, het zijn deels maatregelen die niet bekend worden gemaakt. Natuurlijk is er aandacht voor de veiligheid en het is in de driehoek besproken. Daarnaast hoor ik van de projectleider dat met de Diaconie is afgesproken dat de deur naar de tuin te allen tijde openblijft. Dan blijven er wel drie routes over waarlangs gevluht zou kunnen worden. Overigens is het advies van de brandweer, een orgaan dat daarover adviseert, duidelijk gemotiveerd, en daar kunnen we als gemeente vanuit gaan.

Catz: Ik heb een week geleden gesproken met de Diaconie en drie keer uitdrukkelijk gevraagd, het is volstrekt aan ons om te allen tijde te besluiten of de toegang blijft geopend.

Nomden: Ik heb wat anders gehoord. Misschien is opheldering hierover dan wel van belang.

Blomberg: Het is in ieder geval niet gegarandeerd in de besluitvorming.

Nomden: Het gaat om de veiligheid en wij vinden dat de brandweer het bevoegde orgaan is om ons te adviseren over dit soort aspecten. Als de brandweer adviseert dat de veiligheid niet in geding is bij calamiteiten en dat redelijk gemotiveerd heeft, dan vind ik dat we dat kunnen overnemen. Er is in ieder geval geen reden om daaraan te twijfelen. We moeten de tekeningen bekijken om te zien of het fietspad überhaupt wordt aangepast. Volgens mij is dat niet het geval. Misschien kan Grishaver of degene die de tekeningen heeft opgesteld er iets over zeggen.

Grishaver: De tekeningen van de omgeving zijn buiten onze competentie. Ik wil wel nog zeggen, er wordt veel waarde gehecht aan het hekwerk, dat je vanaf de Weesperstraat er in kan springen, maar die hekken geven door het cameratoezicht het openbaar gezag de mogelijkheid om mensen die daar niet horen te verwijderen. Verder heeft het met de veiligheid niets te maken.

Blomberg: De vergunning ziet alleen op de locatie binnen, maar op de tekeningen bij de vergunning is in ieder geval te zien wat de breedte is die resteert, daar komt de breedte van het voetpad en fietspad vandaan, en de bijstelling komt uit het voorlopig inrichtingsplan dat wij vorige week vanuit de gemeente hebben gekregen. Dat is precies de vraag die hier leeft, hoe gaat het er nu uit zien? Zolang er geen duidelijkheid is over de precieze inrichting eromheen kun je dus in het kader van deze vergunning niet goed toetsen of het verkeer en de veiligheid van de bezoekers en de mensen die daar langslopen, voldoende gegarandeerd is.

Catz: Bovendien is het de vraag waar die breedte vandaan komt, als het voetpad veel breder wordt en het monument wordt niet in elkaar geduwd of verplaatst?

Vroom: Mag ik toevoegen dat het fietspad zowel links als rechts gebruikt wordt. Dat er stromen fietsers komen vanaf de Wibautstraat, aan de verkeerde kant van de weg, dat is natuurlijk niet de gewenste situatie, maar dat is de situatie zoals die nu is, en dat staat ook duidelijk op de foto's van de presentatie van het monument. Daar ziet u ook fietsers die op de verkeerde kant van de weg. Het is van belang dat het fietspad genoeg breedte krijgt.

Van der Grinten: Er worden nu allemaal vragen opgeworpen over zaken waarover zich gewoon deskundigenrapporten bevinden bij de stukken. Die zijn opgemaakt naar aanleiding van de omgevingsvergunning en daaruit blijkt dat dit monument uit veiligheidsoverwegingen is

beoordeeld en aanvaardbaar bevonden door de daarvoor deskundige personen en instanties. Daaruit blijkt ook dat uit verkeerstechnisch oogpunt geen bezwaren bestaan tegen dit monument op deze locatie. Er volgen allerlei lekenvragen met de suggestie dat daarmee een ander beeld wordt geschetst dan de deskundigen daarover hebben verklaard, terwijl de deskundige dat gewoon meegenomen hebben in het advies. Als je serieuze bezwaren wilt opwerpen tegen wat bij uitstek een deskundige adviseert, dan moet er een deskundige zijn die daarover iets kan verklaren.

Blomberg: Die zijn aanwezig, want wij hebben een stuk ingediend van een deskundige in calamiteitenonderzoek, dus een veel specifiekere vorm van veiligheid dan de brandweer die zich primair met brandveiligheid bezighoudt. De eisen uit het Bouwbesluit zijn echt iets anders dan crowdcontrol management, daarover lezen wij in de stukken niets. Ik geloof best dat het in de driehoek is geweest en dat de gemeente er alles aan gelegen is om dit monument veilig te laten zijn, dat dit ook voor het Auschwitz Comité belangrijk is, niemand wil een onveilige situatie, maar het feit dat er kennelijk zoveel maatregelen nodig zijn, nachtelijke afsluiting, cameratoezicht, rotsblokken in de strook tussen het fietspad en de weg, granieten bank, dat geeft aan dat er wel iets aan de hand is en dat is precies de zorg die omwonenden hebben. Meneer Grishaver zegt terecht we willen niet dat mensen daar gaan slapen en rottigheid gaan uithalen, maar dat wordt wel opgeroepen door de vormgeving. Het monument van Joodse Erkentelijkheid is geen aantrekkelijke plek om te gaan slapen. Ook dit is een van de redenen waarom deze kant van de tafel zegt dat dit ontwerp niet geschikt is voor deze locatie.

Oortwijn: U zegt dat er heel veel aandacht is besteed aan de veiligheid en de verkeersveiligheid, maar ik heb nergens iets gelezen over veiligheid voor aankomend en weggaand verkeer. Bezoekers, hoe komen die bij het monument en waar verzamelen zij zich? Hoe gaan ze daar weg en hoe is dat veilig geïntegreerd in deze specifieke omgeving.

Van der Grinten: Grishaver wil nog iets zeggen over het vorige onderwerp en ik weet niet of dit niet een beetje buiten de orde is dat ik vragen ga beantwoorden uit een andere hoek dan vanuit de commissie. Ik kan misschien meteen volstaan door op te merken dat de onderbouwing en in de bijbehorende rapporten aan al deze aspecten aandacht is besteed.

Grishaver: Ik wil nog ingaan op het laatste wat mevrouw Blomberg zei over de veiligheid. Waarom het afgesloten moet worden. Het Wertheimpark wordt ook 's avonds afgesloten. Op de Dam worden grote betonnen blokken gezet met dezelfde intentie als de rotsblokken. We leven in zo'n tijd, er is niets aan te doen. Dus we proberen voor de bezoekers het veilig te laten zijn.

Blomberg: Dat begrijpen wij goed, dat als je dat plan hebt, er maatregelen nodig zijn, alleen nu is er een park waar al die maatregelen niet nodig zijn. Waar je overdag, 's avonds en 's nachts kunt rondwandelen.

Weisz: Met andere woorden 'not in my backyard'.

Blomberg: Nee.

Voorzitter: Ik wil graag de leiding nemen in deze discussie

Grishaver: Als ik één antwoord mag geven, mevrouw Blomberg, ik kan bijna een nieuwe auto kopen van het aantal kilometers die ik heb afgelegd om het parkje te bezoeken. 's Morgens, 's middags en 's avonds: het is altijd een heel stil parkje met weinig mensen, behalve met de

lunchpauze als mensen uit de kantoren komen om daar te lunchen. Als het regent, dan is daar geen sterveling die daar komt.

Voorzitter: Damens en heren, er ontstaat nu onderling discussie. We zitten hier op een hoorzitting om ons te informeren voor ons advies. Dus ik wil graag terug naar de onderwerpen die wij willen behandelen.

De Groot: Is er een goede tekening van het maaiveld waaruit blijkt hoe breed de stoep, het fietspad en de weg precies worden?

Nomden: We zijn vergeten op te merken dat nu gewerkt wordt aan een plan voor de inrichting van de openbare ruimte. Dan wordt ook duidelijk hoe breed het fietspad en stoep is. Dat zullen we u toezenden. U kunt dat binnen veertien dagen ontvangen.

Voorzitter: Oké, dat is dan een nieuw stuk.

Nomden: Nou, over de veiligheidsaspecten, ik sluit me volledig aan bij wat Van der Grinten zei, er is al geadviseerd door bureaus die daar verstand van hebben en we mogen ons daarop verlaten. Het is wel een nieuw stuk, maar om daar nog een rondje voor in te gaan lassen, vind ik misschien een beetje veel, maar dat is natuurlijk aan u.

Blomberg: Het hangt er natuurlijk vanaf wat er in dat stuk staat. Ik begrijp best dat dit geen onderdeel is van deze omgevingsprocedure, maar er wordt wel een vergunning verleend op basis van een ruimtelijke onderbouwing waarbij van een aantal aannames is uitgegaan. Onder andere als het gaat om de capaciteit van het voetpad en fietspad. Als nu uit het inrichtingsplan blijkt dat het er anders uit gaat zien dan bij de vergunningverlening vanuit is gegaan dan is het wel degelijk relevant en dan willen we daarop kunnen reageren.

Nomden: Eens.

Voorzitter: We zullen het stuk bestuderen en dan een beslissing nemen wat voor rondje commentaar langs iedereen gaat. Dan hebben we nog het onderwerp van de zichtlijnen, dat hebben we gedeeltelijk al behandeld bij de cultuurhistorische waarden. Wellicht dat er nog iets is?

Blomberg: Als u dan maar niet zinnen gaat schrappen die ik niet heb uitgesproken. Door een aantal bezwaarden is al opgemerkt dat het Namenmonument wel een bepaald zicht op de Hoftuin mogelijk maakt, met name de centrale as, dat is besproken met de Diaconie en Hermitage, maar de Hermitage en de Diaconie gaan niet over wat de te beschermen zichtlijnen zijn. Dan verwijs ik toch naar de Haalbaarheidsstudie. Het gaat om een zichtrelatie, waarvan de centrale as een belangrijk onderdeel is, maar zeker niet het enige. Als je kijkt naar de verbeelding van de zichtrelatie op pagina 24 van de Haalbaarheidsstudie, daar staat duidelijk op meer punten een doorkijk. We hebben net op het filmpje kunnen zien dat eigenlijk buiten de centrale as er weinig tot geen zicht op de Hoftuin is of de achterliggende bebouwing. Er is herhaaldelijk opgemerkt door verweerder, de Rijksbouwmeester noemt dat ook, dat het monument zo'n versterking van de cultuurwaarden betekent, maar wat wij zien is dat wat nu een mooie entree naar de Hoftuin is, niet meer die functie vervult, want zodra het Namenmonument er is, is de entree van de Hoftuin niet meer de hoofdentree. Dan kun je daar alleen de Hoftuin binnengaan als je eerst door het Namenmonument gaat, mensen die dat om wat voor reden dan ook niet willen, zullen een zijingang gebruiken. In feite zet het Namenmonument de Hoftuin en de achterliggende

bebouwing op een tweede plan. Dat is de kern van wat wij in aanvulling op het bezwaarschrift hierover naar voren willen brengen. Het filmpje heeft heel goed laten zien dat die muren zodanig gepositioneerd staan dat je ook een heel lang stuk van de projectlocatie geen zicht hebt op de Hoftuin. We kunnen een discussie voeren over wat haaks en schuin is, maar het gaat erom wat het resultaat is en per saldo zien we dat door de positionering van de schuine elementen in het Namenmonument over een groot deel van de lengte geen zicht is op de Hoftuin en de achterliggende bebouwing. Dat is in strijd met de randvoorwaarden, het schaadt de zichtlijnen die onderdeel uitmaakt van de karakteristiek wat beschermd moet worden.

Grishaver: De entree van de Hoftuin bestaat pas sinds enkele jaren. Het was altijd een gesloten hek. De entree blijft bestaan.

Voorzitter: Goed, ik denk dat we op dit punt ook voldoende ingelicht zijn. Ik zit ook naar de klok te kijken. We hebben alle ruimte gegeven om alles aan de orde te stellen, maar we zitten nu ook aan de sluitingstijd vast van deze locatie.

Blomberg: Mag ik misschien, ik ben zelf in gebreke gebleven want hier aan tafel zitten ook vertegenwoordigers van de bewonersvereniging van de Weesperflat die direct uitkijken op het Namenmonument. Met hen is nooit gesproken en hen wordt niet gevraagd wat zij vinden van het belemmeren van het zicht. Ik denk dat het goed is om hen ook nog even te vragen, het is een beetje ondergesneeuwd, ik realiseer me dat ik daar ook schuldig aan ben.

Voorzitter: Ik heb net even niet scherp de tijd in de gaten gehouden, excuses, maar we zitten aan half zes vast. Een minuut is in orde, maar dan ga ik ervanuit dat dit ook uw laatste woord was.

Schep: ik woon een aantal jaar in de flat. Waarschijnlijk als het monument er is woon ik er niet meer, maar dat neemt niet weg dat ik wil zeggen dat ik heel erg voor herdenken ben, dat alle studenten dat zijn, en ik begrijp dat dit heel belangrijk is en dat hij wil dat dit zo snel mogelijk gaat gebeuren. Maar ik kijk bijna iedere dag op die plek en ik denk niet dat die plek recht doet aan wat juist wel heel belangrijk moet zijn. Ik vind het heel jammer dat wij nooit zijn ingelicht. We hebben het moeten horen, volgens mij door het Parool, toen eigenlijk alles al besloten was.

Voorzitter: Ruim binnen de minuut. Mevrouw Blomberg, ik geef u toch nog een minuut.

Blomberg: Ik denk dat alles gezegd is.

Oortwijn: De minuut heb ik niet nodig. Ik heb alles kunnen zeggen.

Vroom: Ik wil graag afsluiten met de woorden van de heer Oranje, als ik het goed begrepen heb is hij voorzitter van de bestuurscommissie van stadsdeel Centrum, was voorzitter van het dagelijks bestuur, en portefeuillehouder van dit dossier. Ik had gehoopt dat hij hier zou zijn. Hij heeft tijdens de vergadering in de Hoftuin gezegd, ik citeer: 'De gemeente Amsterdam toetst het ontwerp en geeft de benodigde vergunning af wanneer aan alle voorwaarden wordt voldaan'. Hij heeft gezegd dat 'De gemeente zorgt dat voor de nieuwe locatie en de gestelde uitgangspunten een nieuw en passend ontwerp wordt gemaakt'. En als laatste heeft hij gezegd: 'omwonenden en andere belangstellenden zullen geraadpleegd worden over het ontwerp'. Alle drie de punten zijn niet gedaan.

Robbertsen: Ik heb geen opmerkingen.

Nomden : Dank voor uw tijd.

Voorzitter: Ik ben meneer Rook vergeten, excuus.

Rook: Commissie, gaat u goed kijken naar de bomenstructuren en de herplant daarvan. Er worden getallen genoemd, wees daar eenduidig over, zodat u de omgeving goed kunt informeren over wat er gaat gebeuren.

Van der Grinten: Dank voor de zorgvuldige voorbereiding van deze zitting. Ik heb niets toe te voegen.

Voorzitter: Wij gaan ons beraden over ons advies. Dat kan wel even duren, zeker omdat we nog een ronde hebben van twee weken voor een nadere reactie op de ingebrachte stukken. Beperkt u zich dan wel alstublieft tot die stukken en de reactie daarop. We zullen hard werken aan ons advies, maar dat gaat in mei niet meer lukken.. Dan nog zal het bestuur daarop moeten reageren. Naar ik heb begrepen van de vertegenwoordigers van het bestuur zal er niet gebouwd worden voordat een beslissing op bezwaar genomen zal zijn.

Nomden: Dat klopt.

Blomberg: Er is ook een toezegging dat er niet gekapt wordt.

Voorzitter: Het duurt weliswaar misschien iets langer voordat wij ons advies uitbrengen en de beslissing op bezwaar is genomen, maar voor die tijd zal er niet gekapt en niet gebouwd worden. Ik dank u voor uw aandacht.

Van der Grinten: Ik heb toch nog een vraag over de volgorde van reageren. Is het misschien goed om twee fases in te bouwen? Dat mevrouw Blomberg de gelegenheid krijgt om te reageren en de gemeente en het NAC daarop kunnen reageren binnen een week.

Voorzitter: Daar heb ik wel aan zitten denken, maar dan komen we in een vicieuze cirkel terecht. Het gaat met name om de stukken die u redelijk laat heeft ingeleverd, normaal gesproken hadden we daar op de hoorzitting een discussie over kunnen hebben. Daarvoor krijgt mevrouw Blomberg de tijd om te reageren. Ik vind het niet nodig dat u of de gemeente daarop reageert.

Van der Grinten: We hebben nu te maken met een pleitnota van mevrouw Blomberg waar zij delen uit heeft voorgedragen en delen niet. Ik zou graag zelf willen beoordelen aan de hand van lezing van die pleitnota of daar elementen in staan die hier niet zijn uitgesproken waarop ik nog wel zou willen reageren. Ik denk dat hetzelfde voor de gemeente geldt.

Nomden: Datzelfde geldt zeker voor ons, want er staat een grond in over de provinciale verordening.

Blomberg: Dat is de enige alinea waar ik niets over heb gezegd, maar als u graag wilt.... Maar het lijkt mij iets dat ambtshalve getoetst moet worden.

Nomden: We willen graag reageren.

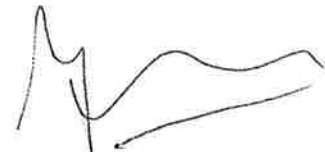
Voorzitter: Het lijkt mij dat u kan reageren op de delen die niet aan de orde zijn gekomen, maar niet verder. Nogmaals mensen op deze prachtige dag, ik bewonder het zeer dat u in zo'n grote getalen bent gekomen. Ik wens u een prettige dag.

Mr. H.H.L. Krans
voorzitter

Mr. J.E. van Bruggen
secretaris

Mr. J. de Groot
secretaris

